

Література:

1. Стратегія розвитку туризму та курортів до 2026 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>.

2. Дробыш Л.В., Карпенко Ю.В. Проблемы подготовки специалистов для сферы туризма в условиях модернизации экономики. Эффективность сферы товарного обращения и труда: сборник научных статей III Писаренковских чтений / редкол.: С.Н. Лебедева [и др.]; под науч. ред. канд. экон. наук, доцента Т.В. Гасановой. Гомель: учреждение образования «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации», 2017. 196 с.

3. Туристична діяльність у 2011-2017 роках. Статистичний збірник. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publtur_u.htm.

ФІНАНСОВИЙ РИЗИК БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Дроботя Я.А., к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія*

Діяльність комерційних банківських установ, як і інших господарюючих суб'єктів без сумніву пов'язана із виникненням фінансових ризиків, як систематичних так і несистематичних. Однак, тут необхідно зробити уточнення, яке полягає в тому, що фінансові ризики банківського сектору впливають не лише на комерційні банківські структури, а й на всіх економічних суб'єктів, які взаємодіють з певною конкретною банківською одиницею. А тому вважаємо за доцільне фінансові ризики комерційних банківських установ класифікувати не лише за видами, характером об'єкту, сукупністю досліджуваних інструментів, комплексністю дослідження, джерелами виникнення, фінансовими наслідками, можливістю страхування, передбачення, за ступенем обґрунтованості рішень, а й за впливом даних ризиків на економічних суб'єктів.

На нашу думку, фінансові ризики банківських установ за впливом на економічних суб'єктів необхідно поділити на:

- фінансові ризики властиві комерційним банківським установам;
- фінансові ризики властиві суб'єктам господарювання, які взаємодіють з банківськими установами.

Відповідно вважаємо, що фінансові ризики властиві суб'єктам, які взаємодіють з банківськими установами можуть бути систематичними та несистематичними.

Так, наприклад якщо фінансовий ризик виник в банківській системі вцілому, фінансовий ризик внаслідок підвищення відсоткових ставок пов'язаних з коливанням кон'юнктури фінансового ринку, то даний ризик слід вважати систематичним для суб'єктів економіки, які взаємодіють з банківськими установами.

Однак, якщо певна банківська установа не здійснює повернення вкладів, не виплачує вчасно відсотки по депозитам, підвищує необґрунтовано відсоткову ставку по кредитах, або ж взагалі банківська установа збанкрутувала, то це несистематичний фінансовий ризик для економічних суб'єктів, який пов'язаний з невдалим вибором банківської установи певним суб'єктом.

Іншим прикладом може бути знецінення вкладів по депозитам внаслідок зниження купівельної спроможності грошової одиниці, або ж підвищення відсоткових ставок по кредитах в іноземній валюті внаслідок зниження курсу національної валюти – дані ризики слід вважати систематичними, тобто такими, які не залежать від вибору окремого економічного суб'єкта.

Варто відзначити, що і фінансові ризики для комерційних банків за джерелами виникнення можуть бути як систематичними, так і не систематичними. Так, наприклад фінансові втрати від вилучення окремих депозитів є несистематичними фінансовими ризиками, оскільки вказують на невдалий вибір банківською установою вкладників, однак якщо вилучення банківських депозитів є масовим, то напевно, даний ризик систематичний і пов'язаний з проблемою в банківській системі в цілому. Однак, масове вилучення депозитів може свідчити і про неефективність діяльності окремої банківської установи, у цьому випадку даний ризик є несистематичним, тобто внутрішнім стосовно діяльності банківської установи.

Неповернення окремих банківських позик вказує на несистематичний фінансовий ризик банку пов'язаний з невдалим обранням клієнтів. Однак, масове неповернення банківських кредитів може бути свідченням кризи грошової, фінансової системи по країні в цілому, у даному випадку – це систематичний ризик для банку.

Іншим прикладом може бути здійснення діяльності банківської установи лише в певній галузі, так, якщо банківська установа обслуговує лише сільськогосподарських виробників, а в даній галузі виникла криза з якихось причин, то даний ризик вважається для банківської установи систематичним, але якщо банківська установа надає свої послуги економічним суб'єктам, які працюють в різних галузях економіки, то криза окремої галузі і фінансові втрати внаслідок даної кризи можна вважати і несистематичним фінансовим ризиком для банківської установи пов'язаним з невдалим вибором об'єкту здійснення активних і пасивних операцій. Отже, банківські установи універсального типу є більш конкурентоздатними порівняно з вузькоспеціалізованими банківськими установами, оскільки вони диверсифікують власні фінансові ризики.

Варто також зазначити, що співвідношення між активними і пасивними операціями, сама структура активних і пасивних операцій залежить від рішень прийнятих в банківських установах, а тому фінансові втрати внаслідок неефективності структури активних, пасивних операцій та їх співвідношень є несистематичним ризиком окремої банківської установи.

Вважаємо, що слід також акцентувати увагу і на тому, що банківські установи співпрацюють із широким колом економічних суб'єктів, зокрема із фізичними особами, фізичними особами підприємцями, підприємствами різних форм власності, державними установами, а тому фінансові ризики банківських структур неминуче призведуть до втрат в межах фінансової системи держави в цілому.

Література:

1. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками: учебник / И. А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2005. – 600 с.
2. Вдовенко Л.О. Кредитні ризики в системі банківського кредитування / Л.О. Вдовенко // Економічний часопис. – XXI. – 2013. – № 3-4(1). – С. 79-82.
3. Пікус Р. В. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. / Р. В. Пікус. – 2-ге вид., виправ. – К.: Знання, 2011. – 598 с.
4. Ніколаєнко Ю.В. Економічна сутність кредитного ризику у банківській сфері: особливості і проблеми / Ю.В. Ніколаєнко // Економіка та держава. – 2015. – № 12. – С. 42-45.

ВЛИЯНИЕ МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ НА РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И ЭКОНОМИКИ ГОСУДАРСТВА

*Иванов А.С., д.э.н, профессор
Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет*

Начало 90-х годов прошлого столетия ознаменовалось распадом СССР. Это привело к утрате хозяйственных межреспубликанских связей, остановке производственной деятельности промышленных предприятий, переходу от полной занятости к безработице.

В процессе «шокового» перехода к рынку и «шоковой» приватизации, а также резкого ослабления государственных рычагов в Украине сформировалась олигархическо-капиталистическая модель, подчиняющая общественные интересы интересам крупного капитала и крупных чиновников, не заинтересованных в капитальных затратах на инновационные разработки передовых технологий и в формировании на этой основе доступного рынка отечественных потребительских товаров.

«Прихватизация» государственных предприятий привела к тому, что миллионы украинцев остались без работы, а, следовательно, лишились без средств к существованию и вынуждены были искать работу за границей.

На 1 апреля 2018 года из 3,5 тысяч предприятий, оставшихся в Государственной собственности, 1255 фактически не работали и подлежат ликвидации. По словам исполняющего обязанности главы Фонда госимущества Украины Виталия Трубарова, государство ничего с этими предприятиями не сделало, и они потеряны.